TIESAS SPRIEDUMS (pirmā palāta)

2020. gada 17. decembrī*

Apelācija – Piekļuve Eiropas Centrālās bankas (ECB) dokumentiem – Lēmums 2004/258/EK – 4. panta 3. punkts – Izņēmumi – ECB saņemtais dokuments – Paziņojums ārpakalpojumu sniedzējam – Iekšēja izmantošana apspriedēm un iepriekšējām konsultācijām – Piekļuves atteikums

Lietā C-342/19 P

par apelācijas sūdzību atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas statūtu 56. pantam, ko 2019. gada 30. aprīlī iesniedza,

Fabio De Masi, ar dzīvesvietu Hamburgā (Vācija),

Yanis Varoufakis, ar dzīvesvietu Atēnās (Grieķija),

ko pārstāv *A. Fischer-Lescano*, *Universitätsprofessor*,

apelācijas sūdzības iesniedzēji,

otra lietas dalībniece –

Eiropas Centrālā banka (ECB), ko pārstāv *F. von Lindeiner* un *A. Korb*, pārstāvji, kuriem palīdz *H.-G. Kamann*, *Rechtsanwalt*,

atbildētāja pirmajā instancē,

TIESA (pirmā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs K. Bonišo [*J.-C. Bonichot*], tiesneši L. Bejs Larsens [*L. Bay Larsen*] (referents), K. Toadere [*C. Toader*], M. Safjans [*M. Safjan*] un N. Jēskinens [*N. Jääskinen*],

ģenerāladvokāts: P. Pikamēe [*P. Pikamäe*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2020. gada 9. jūlija tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda – vācu.

Spriedums

1 Ar apelācijas sūdzību *Fabio De Masi* un *Yanis Varoufakis* lūdz atcelt Eiropas Savienības Vispārējās tiesas 2019. gada 12. marta spriedumu *De Masi* un *Varoufakis*/ECB (T-798/17, turpmāk tekstā – "pārsūdzētais spriedums", EU:T:2019:154), ar kuru Vispārējās tiesa noraidīja prasību atcelt Eiropas Centrālās bankas (ECB) 2017. gada 16. oktobra lēmumu (turpmāk tekstā – "apstrīdētais lēmums"), ar kuru viņiem atteikta piekļuve 2015. gada 23. aprīļa dokumentam, ko pēc ECB pasūtījuma ir sagatavojis ārpakalpojumu sniedzējs, ar nosaukumu "Atbildes uz jautājumiem attiecībā uz Protokola Nr. 4 par Eiropas Centrālo banku sistēmas statūtiem un Eiropas Centrālās bankas statūtiem 14.4. panta interpretāciju" (turpmāk tekstā – "strīdīgais dokuments").

Atbilstošās tiesību normas

Lēmums 2004/258

2 Eiropas Centrālās bankas Lēmuma 2004/258/EK (2004. gada 4. marts) par publisku piekļuvi Eiropas Centrālās bankas dokumentiem (OV 2004, L 80, 42. lpp.), kas grozīts ar Eiropas Centrālās bankas 2015. gada 21. janvāra lēmumu (ES) (OV 2015, L 84, 64. lpp.) (turpmāk tekstā – "Lēmums 2004/258"), 3. un 4. apsvērumā ir noteikts:

"(3) Jānosaka plašāka piekļuve ECB dokumentiem, tajā pašā laikā nodrošinot ECB un valstu centrālo banku (VCB) neatkarību, kas paredzēta Līguma 108. pantā un Statūtu 7. pantā, un dažu, ECB uzdevumu izpildei raksturīgu, jautājumu konfidencialitāti. Lai nodrošinātu ECB lēmumu pieņemšanas procesa, tajā skaitā iekšējo konsultāciju un sagatavošanās pasākumu, efektivitāti, ECB lēmējinstitūciju sanāksmju norise ir konfidenciāla, ja vien attiecīgā institūcija nenolemj, ka tās apspriežu rezultāti ir publiski.

(4) Tomēr atsevišķos gadījumos būtu jāaizsargā sabiedrības un privātās intereses, nosakot izņēmumus. [..]"

3 Saskaņā ar šī lēmuma 3. panta a) punktu šajā lēmumā: "dokuments" vai "ECB dokuments" ir jebkura satura informācija neatkarīgi no tās pasniegšanas veida (uz papīra, elektroniskā formā vai skaņu, vizuālie un audiovizuālie ieraksti), kuru sastādījusi ECB vai kura ir ECB rīcībā, un kura skar tās politiku, darbību vai lēmumus, kā arī Eiropas Monetārā institūta (EMI) dokumenti un Eiropas Ekonomikas kopienas dalībvalstu centrālo banku vadītāju komitejas dokumenti.

4 Minētās regulas 4. panta "Izņēmumi" 2., 3. un 5. punktā ir paredzēts:

"2. ECB atsaka piekļuvi dokumentam, ja iepazīšanās ar to var kaitēt:

[..]

– [..] juridisku konsultāciju aizsardzībai,

– [..]

ja vien iepazīšanās ar to nav saistīta ar sevišķām sabiedrības interesēm.

3. Piekļuvi dokumentiem, kas satur iekšējas lietošanas informāciju un kuri ir daļa no apspriežu un iepriekšēju konsultāciju procesa [ECB] [vai paredzēti viedokļu apmaiņai starp ECB un VCB, VKI vai VNI], atsaka pat gadījumos, ja lēmums jau ir pieņemts, ja vien iepazīšanās ar tiem nav saistīta ar sevišķām sabiedrības interesēm.

[..]

5. Ja izņēmumi attiecas tikai uz kādu pieprasītā dokumenta daļu, pārējās dokumenta daļas publisko."

5 Atbilstoši šī paša lēmuma 7. panta 2. punktam:

"Saņemot pilnīgu vai daļēju atteikumu, pieteikuma iesniedzējs 20 darba dienu laikā pēc ECB atbildes saņemšanas var iesniegt atkārtotu pieteikumu ar lūgumu ECB Valdei pārskatīt ECB nostāju. Turklāt, ja ECB nav sniegusi atbildi sākotnējā pieteikuma izskatīšanai paredzēto 20 dienu laikā, pieteikuma iesniedzējam ir tiesības iesniegt atkārtotu pieteikumu."

Regula (EK) Nr. 1049/2001

6 Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1049/2001 (2001. gada 30. maijs) par publisku piekļuvi Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas dokumentiem (OV 2001, L 145, 43. lpp.) pirmais un ceturtais apsvērums ir formulēts šādi:

"(1) Līguma par Eiropas Savienību 1. panta otrajā daļā ir ietverts atklātības princips, saskaņā ar kuru šis Līgums iezīmē jaunu posmu ciešākas Eiropas tautu savienības izveidošanā, kur lēmumu pieņemšana notiek cik vien iespējams atklāti un cik vien iespējams tuvinot to pilsoņiem.

[..]

(4) Šīs regulas mērķis ir pēc iespējas pilnīgāk nodrošināt sabiedrības tiesības piekļūt dokumentiem un noteikt vispārīgus principus un ierobežojumus šādām tiesībām saskaņā ar EK Līguma 255. panta 2. punktu."

7 Šīs regulas 4. panta "Izņēmumi" 2. un 3. punktā ir paredzēts:

"2. Iestādes var atteikt piekļuvi dokumentam, ja iepazīšanās ar to var kaitēt:

– [..] juridisku konsultāciju aizsardzībai,

– [..]

ja vien iepazīšanās ar to nav saistīta ar sevišķām sabiedrības interesēm.

3. Var atteikt piekļuvi dokumentam, ko iestāde izdevusi iekšējām vajadzībām, vai iestādes saņemtam dokumentam, kurš skar jautājumu, par ko tā nav pieņēmusi lēmumu, ja iepazīšanās ar šo dokumentu var nopietni kaitēt lēmumu pieņemšanai iestādē, ja vien iepazīšanās ar to nav saistīta ar sevišķām sabiedrības interesēm.

Var atteikt piekļuvi dokumentam, kas satur viedokļu izklāstu iekšējām vajadzībām sakarā ar apspriedēm un iepriekšējām pārrunām attiecīgās iestādes iekšienē, pat tad, ja lēmums jau ir pieņemts, ja iepazīšanās ar šo dokumentu var nopietni kaitēt lēmumu pieņemšanai iestādē, ja vien iepazīšanās ar to nav saistīta ar sevišķām sabiedrības interesēm."

Tiesvedības priekšvēsture un apstrīdētais lēmums

8 Tiesvedības priekšvēsturi Vispārējā tiesa ir izklāstījusi pārsūdzētā sprieduma 1.–6. punktā, un šīs tiesvedības vajadzībām to var rezumēt šādi.

9 Ar 2017. gada 24. aprīļa vēstuli *F. De Masi* un *Y. Varoufakis*, pamatojoties uz Lēmumu 2004/258, lūdza ECB piekļuvi visiem ārējiem juridiskajiem atzinumiem, ko ECB pieprasīja, lai pārbaudītu tās 2015. gada 4. februāra un 28. jūnija lēmumus par ārkārtas likviditātes nodrošināšanu, ko Grieķijas Centrālā banka piešķīra Grieķijas bankām.

10 Ar 2017. gada 31. maija vēstuli ECB informēja apelācijas sūdzības iesniedzējus, ka tā nebija pieprasījusi juridiskus atzinumus minētajiem lēmumiem. Turklāt tā tos informēja par strīdīgā dokumenta esamību.

11 Ar 2017. gada 7. jūlija vēstuli apelācijas sūdzības iesniedzēji lūdza ECB piekļuvi šim dokumentam.

12 Ar 2017. gada 3. augusta vēstuli ECB šo piekļuvi atteica, pamatojoties, pirmkārt, uz Lēmuma 2004/258 4. panta 2. punkta otrajā ievilkumā paredzēto izņēmumu saistībā ar juridisko atzinumu aizsardzību un, otrkārt, uz šī lēmuma 4. panta 3. punkta pirmajā daļā paredzēto izņēmumu saistībā ar iekšējai lietošanai paredzētu dokumentu aizsardzību.

13 Ar 2017. gada 30. augusta vēstuli apelācijas sūdzības iesniedzēji iesniedza atkārtotu lūgumu par piekļuvi strīdīgajam dokumentam saskaņā ar minētā lēmuma 7. panta 2. punktu.

14 Ar 2017. gada 16. oktobra lēmumu ECB atstāja spēkā 2017. gada 3. augusta lēmumu par atteikumu piekļūt strīdīgajam dokumentam, pamatojoties uz tiem pašiem izņēmumiem, kuri izklāstīti pēdējā minētajā lēmumā.

Tiesvedība Vispārējā tiesā un pārsūdzētais spriedums

15 Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2017. gada 8. decembrī, apelācijas sūdzības iesniedzēji cēla prasību, lūdzot atcelt strīdīgo lēmumu.

16 Šīs prasības pamatojumam apelācijas sūdzības iesniedzēji būtībā izvirzīja divus pamatus, no kuriem pirmais bija saistīts ar Lēmuma 2004/258 4. panta 2. punkta otrā ievilkuma pārkāpumu un otrais – ar šī lēmuma 4. panta 3. punkta pirmās daļas pārkāpumu.

17 Ar pārsūdzēto spriedumu Vispārējā tiesa šo apelācijas sūdzības iesniedzēju prasību noraidīja kā nepamatotu. Pēc viņu otrā pamata pārbaudes Vispārējā tiesa šī sprieduma 74. punktā nosprieda, ka ECB varēja pamatoti savu atteikumu piešķirt piekļuvi strīdīgajam dokumentam pamatot ar Lēmuma 2004/258 4. panta 3. punkta pirmajā daļā paredzēto izņēmumu. Līdz ar to Vispārējā tiesa arī uzskatīja, ka nebija nepieciešams pārbaudīt pirmo pamatu par šī lēmuma 4. panta 2. punkta otrajā ievilkumā paredzēto piekļuves tiesību izņēmumu.

18 Attiecībā uz otrā pamata pirmo daļu, kas attiecās uz nepareizu izņēmuma par iekšējai lietošanai paredzētu dokumentu aizsardzību piemērošanu, Vispārējā tiesa uzskatīja, ka nav jāpierāda, ka lēmuma pieņemšanas process ir nopietni apdraudēts saskaņā ar minētā lēmuma 4. panta 3. punkta pirmo daļu. Šajā ziņā pārsūdzētā sprieduma 30. punktā Vispārējā tiesa norādīja, ka atteikums piekļūt dokumentam saskaņā ar šo tiesību normu paredz tikai to, ka, no vienas puses, ir jāpierāda, ka šis dokuments ir paredzēts iekšējai lietošanai saistībā ar apspriedēm un iepriekšējām konsultācijām ECB vai viedokļu apmaiņu starp ECB un attiecīgajām valsts iestādēm, un, no otras puses – ka nav sevišķi svarīgu sabiedrības interešu, kas pamato šī dokumenta publiskošanu.

19 Tā norādīja, ka ECB bija pamats uzskatīt, ka strīdīgais dokuments ir iekšējai lietošanai paredzēts dokuments šī paša lēmuma 4. panta 3. punkta pirmās daļas izpratnē, ciktāl ECB uzskatīja, ka šis dokuments bija paredzēts, lai sniegtu informāciju un atbalstu Padomes apspriedēm saistībā ar pilnvarām, kas tai piešķirtas saskaņā ar Protokola Nr. 4 par Eiropas Centrālo banku sistēmas (ECBS) un ECB statūtiem 14. panta 4. punktu.

20 Tādējādi Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 44.–47. punktā noraidīja *F. De Masi* un *Y. Varoufakis* argumentu, saskaņā ar kuru Lēmuma 2004/258 4. panta 3. punkta pirmajā daļā paredzētais izņēmums nebija piemērojams strīdīgajam dokumentam, jo tas bija juridisks atzinums, kas ietilpst šā lēmuma 4. panta 2. punkta otrajā ievilkumā paredzētā izņēmuma attiecībā uz juridisko atzinumu aizsardzību piemērošanas jomā.

21 Tāpat Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 48.–52. punktā noraidīja apelācijas sūdzības iesniedzēju argumentu par to, ka nebija izpildīti minētā lēmuma 4. panta 3. punkta pirmajā daļā paredzētie nosacījumi, jo strīdīgais dokuments, pirmām kārtām, neesot iekšēja rakstura dokuments un, otrām kārtām, neesot saistīts ar konkrētu procedūru.

22 Turklāt pārsūdzētā sprieduma 53.–58. punktā Vispārējā tiesa analizēja un noraidīja iebildumu par pienākuma norādīt pamatojumu pārkāpumu.

23 Pārsūdzētā sprieduma 62.–73. punktā Vispārējā tiesa noraidīja otrā pamata otro daļu par sevišķas sabiedrības intereses pastāvēšanu strīdīgā dokumenta publiskošanai.

Tiesvedība Tiesā un lietas dalībnieku prasījumi

24 Apelācijas sūdzībā apelācijas sūdzības iesniedzēju prasījumi Tiesai ir šādi:

– atcelt pārsūdzēto spriedumu kopumā;

– apmierināt tās pirmajā instancē izvirzītos prasījumus, un

– piespriest ECB atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

25 ECB prasījumi [Tiesai] ir šādi:

– apelācijas sūdzību noraidīt un

– piespriest apelācijas sūdzības iesniedzējiem atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Par apelācijas sūdzību

26 Apelācijas sūdzības pamatojumam apelācijas sūdzības iesniedzēji izvirza četrus pamatus, pirmkārt, par LES 10. panta 3. punkta, LESD 15. panta 1. punkta un 298. panta 1. punkta, kā arī Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – "Harta") 42. panta, lasot to kopsakarā ar tās 52. panta 1. punktu, pārkāpumu, otrkārt, par pienākuma norādīt pamatojumu pārkāpumu, treškārt, par Lēmuma 2004/258 4. panta 2. un 3. punkta pārkāpumu un, ceturtkārt, par šī lēmuma 4. panta 3. punkta pārkāpumu.

Par pirmo pamatu

Lietas dalībnieku argumenti

27 Ar pirmo pamatu apelācijas sūdzības iesniedzēji apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir pārkāpusi pārskatāmības principu, kas nostiprināts LES 10. panta 3. punktā, LESD 15. panta 1. punktā un 298. panta 1. punktā, kā arī Hartas 42. pantā, lasot tos kopsakarā ar tās 52. panta 1. punktu, saskaņā ar kuriem Lēmumā 2004/258 paredzētie izņēmumi būtu jāinterpretē.

28 Šis pamatam ir divas daļas.

29 Pirmajā daļā tiek iebilsts, ka Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 29. punktā nosprieda, ka Lēmuma 2004/258 4. panta 3. punkta pirmajā daļā paredzētajā izņēmumā nav prasīts pierādīt kaitējuma nopietnību iestādes lēmumu pieņemšanas procesam. Šajā ziņā apelācijas sūdzības iesniedzēji apgalvo, ka Vispārējā tiesa kļūdaini ir balstījusies uz šīs tiesību normas formulējumu un pārmet tai, ka tā ir izmantojusi tādu šīs tiesību normas interpretāciju, kas ir neatbilst LES 10. panta 3. punktam, LESD 15. panta 1. punktam un 298. panta 1. punktam, kā arī Hartas 42. pantam, lasot to kopsakarā ar tās 52. panta 1. punktu. Proti, šajās tiesību normās esot nostiprināts mērķis nodrošināt plašu pārskatāmību un tiesības piekļūt dokumentiem, ko Vispārējā tiesa esot pārkāpusi.

30 Apelācijas sūdzības iesniedzēju ieskatā, tā kā primārajās tiesībās ir noteikts slieksnis pārskatāmības principa ierobežošanai, ECB nevar samazināt šo slieksni, neņemot vērā prasību par būtisku kaitējumu lēmumu pieņemšanas procesam, pat ja šāda prasība nav minēta šī lēmuma 4. panta 3. punkta pirmajā daļā.

31 ECB uzskata, ka pirmā pamata pirmā daļa ir jānoraida kā nepieņemama. Pakārtoti, šī iestāde uzskata, ka šī pirmā pamata daļa ir nepamatota.

32 Ar pirmā pamata otro daļu apelācijas sūdzības iesniedzēji pārmet Vispārējai tiesai, ka tā pārsūdzētā sprieduma 54. punktā esot piešķīrusi ECB plašu novērtējuma brīvību un tādējādi, pārkāpjot primārās tiesības, esot sašaurinājusi tās pārbaudes tiesā apjomu, kā rezultātā esot sagrozīts minētā sprieduma 43. un nākamajos punktos veiktais vērtējums. Tie uzskata, ka pārskatāmības principa dimensijas dēļ piekļuve dokumentiem nav novērtējama jautājums. Hartas 52. pantā ir prasīts, lai visi šī principa ierobežojumi būtu samērīgi un lai šādu ierobežojumu piemērošanas nosacījumi būtu pakļauti pilnīgai tiesas kontrolei.

33 ECB uzskata, ka šī pamata daļa esot nepieņemama un katrā ziņā – nepamatota.

Tiesas vērtējums

34 Runājot par apelācijas sūdzības pirmā pamata pirmo daļu, ir jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas Reglamenta 170. panta 1. punkta otro teikumu apelācijas sūdzībā nedrīkst grozīt Vispārējā tiesā izskatītā strīda priekšmetu. Turklāt, kā izriet no Tiesas pastāvīgās judikatūras, ja kādam lietas dalībniekam ļautu Tiesā pirmoreiz izvirzīt iebildumu, ko tas pirms tam nav izvirzījis Vispārējā tiesā, tas varētu Tiesai, kuras kompetence apelācijas tiesvedībā ir ierobežota, lūgt risināt strīdu, kas ir plašāks par to, kuru ir izskatījusi Vispārējā tiesa. Apelācijas tiesvedībā Tiesas kompetencē tātad ir pārbaudīt tikai, kā Vispārējā tiesa ir izvērtējusi pamatus un argumentus, kas tajā ir apspriesti (skat. it īpaši rīkojumu, 2020. gada 15. janvāris, BS/Parlaments, C-642/19 P, nav publicēts, EU:C:2020:32, 24. punkts).

35 Uz iepriekš minēto primāro tiesību normu interpretāciju, kādu piedāvā apelācijas sūdzības iesniedzēji, var lietderīgi atsaukties tikai, lai pamatotu iebildi par Lēmuma 2004/258 4. panta 3. punkta pirmās daļas prettiesiskumu. Proti, no šīs tiesību normas formulējuma izriet, ka ECB ir vēlējusies atteikt piekļuvi saviem dokumentiem, ja ir izpildīti šajā tiesību normā paredzētie nosacījumi.

36 Šajā ziņā ir jānorāda, ka šajā pašā tiesību normā nav minēts tāds nosacījums kā tas, uz kuru atsaucas apelācijas sūdzības iesniedzēji. Līdz ar to uzskatīt, ka atteikums piekļūt ECB dokumentiem, pamatojoties uz Lēmuma 2004/258 4. panta 3. punkta pirmo daļu, ir pakļauts citam nosacījumam, nevis tajā definētajam, būtu šīs tiesību normas *contra legem* interpretācija.

37 Šādos apstākļos un tā kā apelācijas sūdzības iesniedzēji Vispārējā tiesā nav tieši apgalvojuši, ka ar Lēmuma 2004/258 4. panta 3. punkta pirmo daļu tādējādi ir pārkāpts pārskatāmības princips, kas nostiprināts LESD vai Hartas normās, uz kurām tie atsaucas, ir jāuzskata, ka šāda iebilde par prettiesiskumu netika izvirzīta pirmajā instancē un tādējādi to nevar vēlāk pirmo reizi izvirzīt apelācijas sūdzībā.

38 Protams, arguments, kas nav ticis izvirzīts pirmajā instancē, nevar tikt uzskatīts par jaunu pamatu, kurš būtu nepieņemams apelācijas stadijā, ja ar to ir tikai izvērsta argumentācija, kas jau tikusi pausta pamatā, kurš bijis izvirzīts prasības pieteikumā Vispārējā tiesā (spriedums, 2017. gada 16. novembris, *Ludwig-Bölkow-Systemtechnik*/Komisija, C-250/16 P, EU:C:2017:871, 29. punkts). Tomēr ir jākonstatē, ka izskatāmajā lietā tas tā nav.

39 Šajā ziņā, lai gan apelācijas sūdzības iesniedzēji savā prasības pieteikumā pirmajā instancē ir citējuši šīs primāro tiesību normas, tās šajā prasības pieteikumā nav tieši minētas, lai pamatotu argumentu, kas vērsts uz to, lai pierādītu neatbilstību minētajiem Lēmuma 2004/258 4. panta 3. punkta pirmās daļas noteikumiem.

40 No tā izriet, ka, ciktāl apelācijas sūdzības iesniedzēju pirmajā instancē izvirzītajā apgalvojumā nav norādīts uz Lēmuma 2004/258 4. panta 3. punkta pirmās daļas nesaderību ar šīm primāro tiesību normām un ciktāl šīs pirmās tiesību normas saderība pirmo reizi tiek apšaubīta Tiesā, šo pirmā pamata daļu nevar uzskatīt par prasības pieteikumā izvirzīto pamatu papildinājumu.

41 Līdz ar to apelācijas sūdzības pirmā pamata pirmā daļa ir jānoraida kā nepieņemama.

42 Runājot par šī pamata otro daļu, ir jānorāda, ka novērtējuma brīvība, ko Vispārējā tiesa ir piešķīrusi ECB pārsūdzētā sprieduma 54. punktā, un tās veiktās tiesiskuma pārbaudes ierobežošana attiecās tikai uz jautājumu, vai strīdīgā dokumenta publiskošana varētu kaitēt sevišķām sabiedrības interesēm. Tādējādi šie apsvērumi nevarēja sagrozīt Vispārējās tiesas vērtējumu minētā sprieduma 43.–52. punktā, kas attiecas nevis uz sabiedrības interešu kaitējuma esamību, bet gan uz iemesliem, kuri var pamatot atteikumu piekļūt ECB dokumentam, un strīdīgā dokumenta raksturu. Līdz ar to apelācijas sūdzības iesniedzēju šajā jautājumā izvirzītie argumenti nevar tikt atbalstīti.

43 Attiecībā uz pārsūdzētā sprieduma 53.–58. punktu ir jānorāda, ka Vispārējā tiesa šajos punktos ir analizējusi apelācijas sūdzības iesniedzēju pamatu par pienākuma norādīt pamatojumu pārkāpumu saistībā ar iespējamo kaitējumu lēmumu pieņemšanas procesam. Ņemot vērā, ka Lēmuma 2004/258 4. panta 3. punkta pirmajā daļā paredzētā izņēmuma ietvaros nav nepieciešams pierādīt būtisku kaitējumu lēmumu pieņemšanas procesam, kā Vispārējā tiesa ir nospriedusi pārsūdzētā sprieduma 29. punktā, apsvērumiem par Savienības tiesas veiktās pārbaudes attiecībā uz kaitējumu vispārējām interesēm esamību raksturu un intensitāti katrā ziņā nebija nozīmes lēmumā par šo pamatu.

44 Līdz ar to apelācijas sūdzības iesniedzēju argumenti, kas izvirzīti saistībā ar pirmā pamata otro daļu, ir jānoraida.

45 Ņemot vērā visu iepriekš izklāstīto, pirmais pamats ir pilnībā jānoraida kā daļēji nepieņemams un daļēji nepamatots.

Par otro pamatu

Lietas dalībnieku argumenti

46 Ar otro pamatu apelācijas sūdzības iesniedzēji pārmet Vispārējai tiesai, ka tā pārsūdzētā sprieduma 53.–57. punktā nav ievērojusi prasības norādīt pamatojumu, kuras Tiesa ir noteikusi attiecībā uz Regulu Nr. 1049/2001. It īpaši tie pārmet Vispārējai tiesai, ka tā ir atzinusi, ka ECB var atsaukties uz "hipotētiskajām sekām", lai pamatotu atteikumu piekļūt tās dokumentiem. Tomēr vispārējs un abstrakts risks nevar būt pietiekams, lai pamatotu šādu atteikumu. Tādējādi šī iestāde neesot paskaidrojusi, kā piekļuve pieprasītajam dokumentam varētu ierobežot ECB "pārdomu telpu" un konkrēti un faktiski kaitēt interesēm, kas aizsargātas ar Lēmuma 2004/258 4. pantā paredzēto izņēmumu, uz kuru tā atsaucas.

47 ECB ierosina noraidīt šo pamatu kā nepieņemamu vai, pakārtoti, kā nepamatotu.

Tiesas vērtējums

48 Vispirms ir jāatgādina, ka Regula Nr. 1049/2001 nav piemērojama strīdīgajam dokumentam, kuram piekļuvi reglamentē Lēmums 2004/258.

49 Attiecībā uz apgalvoto Tiesas saistībā ar minēto regulu noteikto prasību par iestāžu tiesību aktu pamatojumu pārkāpumu, uz ko norāda apelācijas sūdzības iesniedzēji, ir jākonstatē, ka, lai gan šīs pašas regulas 4. panta 3. punkta otrajā daļā ir prasīts, lai tiktu pierādīts, ka dokumenta publiskošana nopietni var kaitēt iestādes lēmumu pieņemšanas procesam, šāda pierādīšana nav prasīta Lēmuma 2004/258 4. panta 3. punkta pirmajā daļā paredzētā izņēmuma ietvaros. No tā izriet, ka Vispārējai tiesai nekādi nebija pienākuma pārbaudīt, vai ECB bija sniegusi paskaidrojumus par risku, ka varētu tikt nopietni kaitēts tās lēmumu pieņemšanas procesam, kas varētu būt saistīts ar piekļuvi strīdīgajam dokumentam.

50 Proti, atteikums piekļūt dokumentam saskaņā ar Lēmuma 2004/258 4. panta 3. punkta pirmo daļu paredz tikai to, ka, no vienas puses, ir jāpierāda, ka šis dokuments ir paredzēts iekšējai lietošanai saistībā ar apspriedēm un iepriekšējām konsultācijām ECB, un, no otras puses – ka nav sevišķi svarīgu sabiedrības interešu, kas pamato šī dokumenta publiskošanu.

51 Tātad, nepārkāpjot prasības saistībā ar Savienības iestāžu tiesību aktu pamatojumu, Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 55. punktā veica apstrīdētā lēmuma pamatojuma pārbaudi un konstatēja, ka tajā ir precizēts, ka strīdīgais dokuments ir paredzēts iekšējai lietošanai saistībā ar ECB Padomes apspriedēm un iepriekšējām konsultācijām, ka šī dokumenta publiskošana kaitētu diskusiju starp lēmējinstanču locekļiem efektīvai, neoficiālai un konfidenciālai iespējai un līdz ar to ierobežotu ECB "pārdomu telpu" un ka turklāt strīdīgā dokumenta, ciktāl tas tiktu izolēti atrauts no tā konteksta, publiskošana varētu kaitēt Padomes locekļu neatkarībai.

52 Tāpat pārsūdzētā sprieduma 57. punktā Vispārējā tiesa pamatoti ir nospriedusi, ka pienākums norādīt pamatojumu neliedz ECB balstīties uz apsvērumiem, kuros ir ņemtas vērā hipotētiskās sekas, kādas attiecīgā dokumenta publiskošana varētu atstāt uz šīs iestādes pārdomu telpu.

53 Līdz ar to otrais pamats ir jānoraida kā nepamatots.

Par trešo pamatu

Lietas dalībnieku argumenti

54 Ar trešo pamatu, kas ir sadalīts divās daļās, kuras būtībā attiecas uz pārsūdzētā sprieduma 43.–50. punktu, apelācijas sūdzības iesniedzēji pārmet Vispārējai tiesai, pirmkārt, ka tā nav ievērojusi Lēmuma 2004/258 4. panta 3. punkta pirmās daļas, kas attiecas uz dokumentiem, kuri paredzēti iekšējai lietošanai, un šī lēmuma 4. panta 2. punkta otrā ievilkuma, kas attiecas uz juridiskajiem atzinumiem, piemērošanas jomu un, otrkārt, ka tā ir kļūdaini interpretējusi šo pirmo tiesību normu, nospriežot, ka šajā lietā ir izpildīti tās piemērošanas nosacījumi.

55 Konkrētāk, trešā pamata pirmās daļas ietvaros apelācijas sūdzības iesniedzēji apgalvo, ka, ņemot vērā tā formulējumu, Lēmuma 2004/258 4. panta 2. punkta otrais ievilkums attiecas uz "juridiskiem atzinumiem", lai gan minētā lēmuma 4. panta 3. punkta pirmā daļa attiecas tikai uz dokumentiem, kas satur citus atzinumus, nevis juridiskus atzinumus. Vispārējai tiesai tiek pārmests, ka tā nav atbildējusi uz jautājumu, vai attiecīgais dokuments ir vai nav juridisks atzinums šīs pirmās tiesību normas izpratnē.

56 Šajā ziņā tie apgalvo, ka, tā kā strīdīgais dokuments ir abstrakta un zinātniska atbilde uz tiesību jautājumu, nevis juridisks atzinums, strīdīgais dokuments nevar tikt kvalificēts kā tāds Lēmuma 2004/258 4. panta 2. punkta otrā ievilkuma izpratnē.

57 Līdz ar to, pretēji tam, ko Vispārējā tiesa ir nospriedusi pārsūdzētā sprieduma 43. punktā, Lēmuma 2004/258 4. panta 3. punkta pirmās daļas piemērošana bija jāizslēdz šī lēmuma 4. panta 2. punkta otrā ievilkuma bloķējošās iedarbības dēļ, kas ir *lex specialis*, ņemot vērā pirmo tiesību normu, jo Lēmuma 2004/258 4. panta 2. punkta otrajā ievilkumā ir izsmeļoši reglamentēti šāda veida dokumentiem piemērojamie izņēmumi no pārskatāmības principa.

58 Šī pamata otrajā daļā apelācijas sūdzības iesniedzēji apstrīd Vispārējās tiesas veikto Lēmuma 2004/258 4. panta 3. punkta pirmās daļas interpretāciju. Šajā ziņā tie atgādina, ka, tāpat kā Regulas Nr. 1049/2001 4. panta 3. punkta otrā daļa, Lēmuma 2004/258 4. panta 3. punkta pirmās daļas mērķis ir aizsargāt ECB iekšējā lēmumu pieņemšanas procesa integritāti. Dokuments, kura publiskošana tiek lūgta, neietilpst šīs tiesību normas piemērošanas jomā, ciktāl tas nav paredzēts iekšējai izmantošanai īpašā lēmumu pieņemšanas procesā, bet gan ir ārēja analīze, kuras mērķis ir definēt ECB pilnvaru "ārējo ietvaru".

59 ECB apstrīd šos argumentus un ierosina noraidīt pamatu kopumā.

Tiesas vērtējums

60 Attiecībā uz pirmo daļu vispirms ir jānorāda, ka Lēmuma 2004/258 4. panta 2. punkta otrā ievilkuma formulējumā nav nevienas norādes, kas tam varētu piešķirt *lex specialis* raksturu attiecībā pret šī lēmuma 4. panta 3. punkta pirmo daļu.

61 Proti, kā izriet no pēdējās minētās tiesību normas, tajā paredzētais izņēmums attiecas uz dokumentiem, ko ECB ir sagatavojusi vai saņēmusi izmantošanai iekšējām vajadzībām saistībā ar apspriedēm un iepriekšējām konsultācijām šajā iestādē vai kas ir paredzēti viedokļu apmaiņai starp ECB un valsts iestādēm.

62 Turklāt minētā lēmuma 4. panta formulējumā nekas izslēdz to, ka uz vienu un to pašu dokumenta daļu var attiekties vairāki izņēmumi, kas tajā minēti.

63 Tādējādi Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 44.–47. punktā pamatoti ir nospriedusi, ka ECB, lai izvērtētu pieteikumu par piekļuvi tās rīcībā esošajiem dokumentiem, var ņemt vērā vairākus atteikuma pamatus, šajā gadījumā gan Lēmuma 2004/258 4. panta 2. punkta otrajā ievilkumā paredzēto atteikuma pamatojumu, gan šī lēmuma 4. panta 3. punkta pirmajā daļā paredzēto atteikuma pamatu.

64 Turklāt, lai piemērotu Lēmuma 2004/258 4. panta 3. punkta pirmajā daļā minēto izņēmumu, nav nozīmes tam, ka strīdīgais dokuments var tikt kvalificēts arī par "juridisku atzinumu" šīs lēmuma 4. panta 2. punkta otrā ievilkuma izpratnē. Proti, iespēju atsaukties uz pirmajā minētajā tiesību normā paredzēto izņēmumu Savienības likumdevējs nav pakārtojis apstāklim, ka tajā minētie dokumenti nav "juridiski atzinumi" minētā lēmuma 4. panta 2. punkta otrā ievilkuma izpratnē.

65 Šajos apstākļos trešā pamata pirmā daļa ir jānoraida kā nepamatota.

66 Runājot par trešā pamata otro daļu, ir jānorāda, ka saskaņā ar Lēmuma 2004/258 4. panta 3. punkta pirmo daļu piekļuve dokumentam, ko ECB sagatavojusi vai saņēmusi iekšējām vajadzībām saistībā ar apspriedēm un iepriekšējām konsultācijām ECB vai kas paredzēts viedokļu apmaiņai starp ECB un valsts iestādēm, ir jāatsaka pat pēc lēmuma pieņemšanas, ja tā publiskošana nav pamatota ar sevišķām sabiedrības interesēm.

67 Pirmkārt, attiecībā uz nosacījumu par dokumentu iekšēju izmantošanu ir jāatgādina, ka strīdīgais dokuments tika pieprasīts no ārpakalpojumu sniedzēja, lai bagātinātu ECB lēmējinstitūciju iekšējās pārdomas un sniegtu atbalstu ECB apspriedēm un konsultācijām.

68 Šajā ziņā ir jānorāda, ka Lēmuma 2004/258 4. panta 3. punkta pirmā daļa ir formulēta tādējādi, ka tā aizsargā iekšējos sagatavošanas dokumentus, pat ja strīdīgo dokumentu ir sagatavojis ārpakalpojumu sniedzējs, ciktāl šajā tiesību normā ir skaidra atsauce uz dokumentu, ko "saņēmis" ECB.

69 Turklāt, kā Vispārējā tiesa pamatoti norādījusi pārsūdzētā sprieduma 49. punktā, apstrīdētajā lēmumā ir norādīts nevis, ka strīdīgais dokuments ir iekšējs dokuments, bet gan, ka tas ir paredzēts iekšējai lietošanai.

70 Tādējādi Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 41. punktā pamatoti ir nospriedusi, ka ECB varēja pamatoti uzskatīt, ka strīdīgais dokuments ir dokuments, kas paredzēts iekšējai lietošanai Lēmuma 2004/258 4. panta 3. punkta pirmās daļas izpratnē.

71 Otrkārt, Lēmuma 2004/258 4. panta 3. punkta pirmās daļas formulējumu nevar interpretēt tādējādi, ka tajā ietvertā aizsardzība ir paredzēta tikai dokumentiem, kas saistīti ar konkrētu lēmumu pieņemšanas procesu. Proti, šajā tiesību normā ir paredzēts tikai, ka dokuments tiek izmantots "apspriedēm un iepriekšējām konsultācijām ECB". Kā apgalvo ECB, lai gan apspriedes un iepriekšējās konsultācijas var attiekties uz konkrētu procedūru, tām var būt arī plašāks priekšmets un tās var attiekties uz vispārējiem jautājumiem. Šajā ziņā, atsaucoties arī uz dokumentiem, kas paredzēti viedokļu apmaiņai starp ECB un valsts iestādēm, minētā tiesību norma plašāk attiecas uz dokumentiem, kuri saistīti ECB iekšējiem procesiem.

72 Šādu Lēmuma 2004/258 4. panta 3. punkta pirmās daļas interpretāciju nevar atspēkot risinājums, kas rasts 2017. gada 13. jūlija spriedumā *Saint-Gobain Glass Deutschland*/Komisija (C-60/15 P, EU:C:2017:540), uz kuru atsaucas apelācijas sūdzības iesniedzēji.

73 Šajā spriedumā Tiesa būtībā nosprieda, ka piekļuvi dokumentam, pamatojoties uz Regulas Nr. 1049/2001 4. panta 3. punkta pirmo daļu, var atteikt tikai, ciktāl lēmumu pieņemšanas process ir saistīts ar lēmuma pieņemšanu.

74 Atšķirībā no šīs regulas un pretēji tam, ko šajā ziņā apgalvo apelācijas sūdzības iesniedzēji, Lēmuma 2004/258 4. panta 3. punkta pirmajā daļā un Regulas Nr. 1049/2001 4. panta 3. punkta pirmajā daļā paredzētās aizsardzības mērķis nav identisks. Proti, šajā Lēmuma 2004/258 noteikumā ir atsauce uz apspriedēm un iepriekšējām konsultācijām ECB, bet Regulas Nr. 1049/2001 4. panta 3. punkta pirmajā daļā šāda atsauce nav ietverta.

75 Turklāt, lai gan šīs regulas 4. panta 3. punktā piekļuves atteikumam dokumentam ir izvirzīts nosacījums, ka šis dokuments "attiecas uz jautājumu, par kuru [iestāde] vēl nav pieņēmusi lēmumu", Lēmuma 2004/258 4. panta 3. punkta pirmajā daļā šāds precizējums nav ietverts. Gluži pretēji, Lēmuma 2004/258 ietvaros ECB ir vēlējusies aizsargāt savus dokumentus pat noslēgta lēmumu pieņemšanas procesa gadījumā, jo saskaņā ar pēdējo minēto tiesību normu piekļuve dokumentam tiek atteikta "pat pēc" lēmuma pieņemšanas.

76 Turklāt ir jāatgādina, ka ar Lēmumu 2004/258 ECB izvēlējās piešķirt tiesības piekļūt saviem dokumentiem, ievērojot šajā lēmumā noteiktos nosacījumus un ierobežojumus. Tādējādi šī paša lēmuma mērķis ir saglabāt šīs piekļuves tiesības, vienlaikus ņemot vērā šīs iestādes īpašo raksturu, kurai saskaņā ar LESD 130. pantu ir jāspēj efektīvi sasniegt tai uzticētos mērķus, neatkarīgi īstenojot īpašās pilnvaras, kas tai šajā nolūkā ir piešķirtas saskaņā ar Līgumu un ECBS statūtiem.

77 Turklāt ir jāatgādina, ka Līgumos paredzētais tiesiskais regulējums par piekļuvi ECB dokumentiem atbilstoši LESD 15. panta 3. punkta ceturtajai daļai atšķiras atkarībā no tā, vai ECB veic vai neveic administratīvās funkcijas. Pat ja noteikumus par piekļuvi iestāžu dokumentiem, uz kuriem attiecas šī daļa, būtu bijis jāpieņem saskaņā ar Regulu Nr. 1049/2001, tāds dokuments kā strīdīgais dokuments, kurā ietvertas juridiskas konsultācijas par Protokola Nr. 4 par Eiropas Centrālo banku sistēmas statūtiem un Eiropas Centrālās bankas statūtiem 14.4. panta interpretāciju, nevar tikt uzskatīts par tādu, kas attiecas uz ECB administratīvo funkciju veikšanu.

78 No tā izriet, ka Regulas Nr. 1049/2001 4. panta 3. punkta otrajā daļā piekļuves atteikums dokumentam ir paredzēts tikai saistībā ar konkrētu lēmumu, savukārt Lēmuma 2004/258 4. panta 3. punkta pirmās daļas kontekstā ECB dokumentu konfidencialitātes aizsardzība ir garantēta pat tad, ja šie dokumenti neietilpst šāda lēmuma pieņemšanas procesā.

79 Tādējādi, pamatojoties uz Lēmuma 2004/258 4. panta 3. punkta pirmās daļas interpretāciju, Vispārējā tiesa nav pieļāvusi tiesību kļūdu, noraidot apelācijas sūdzības iesniedzēju pirmajā instancē izvirzītos argumentus.

80 Līdz ar to trešā pamata otrā daļa ir jānoraida kā nepamatota, un tātad trešais pamats ir jānoraida kopumā.

Par ceturto pamatu

Lietas dalībnieku argumenti

81 Ar ceturto pamatu apelācijas sūdzības iesniedzēji pārmet Vispārējai tiesai, ka tā pārsūdzētā sprieduma 62.–72. punktā nav ievērojusi, ka pastāv sevišķas sabiedrības intereses, kas pamato strīdīgā dokumenta publiskošanu.

82 Šajā ziņā tie norāda, ka pat tad, ja būtu izpildīti Lēmuma 2004/258 4. panta 3. punkta pirmajā daļā paredzētā izņēmuma piemērošanas nosacījumi, tomēr pastāvot sevišķas sabiedrības intereses strīdīgā dokumenta publiskošanā.

83 Par to liecinot apsvērumi, kas saistīti ar ECB rīcības tiesiskuma pārbaudi. Proti, ECB lēmuma iespējamā ir prettiesiskuma konstatējums ir sabiedrības interesēs. Turklāt no Lēmuma 2004/258 1. apsvēruma izrietot, ka lielāka pārskatāmība veicina pilsoņu labāku līdzdalību lēmumu pieņemšanas procesos. Visbeidzot, tie pārmet Vispārējai tiesai, ka tā esot izsvērusi iesaistītās intereses, konkrēti un pamatoti nenorādot, kādā veidā ECB intereses tiktu apdraudētas.

84 Turklāt apelācijas sūdzības iesniedzēji uzskata, ka, nospriežot, ka nav nepieciešams pierādīt būtisku kaitējumu lēmumu pieņemšanas procesam un tādējādi attiecinot savu juridisko pārbaudi tikai uz pilnvaru nepareizu izmantošanu, Vispārējā tiesa esot balstījusies uz kļūdainu kritēriju, lai pārbaudītu, vai pastāv sabiedrības intereses. Proti, būtiska kaitējuma riska vai tā esamība nav konstatēta ne attiecībā uz juridisko atzinumu aizsardzību, ne attiecībā uz iekšējā lēmumu pieņemšanas procesa aizsardzību.

85 Tādējādi, pretēji tam, ko uzskata Vispārējā tiesa, ar abstraktu un tīri hipotētisku elementu ņemšanu vērā nepietiek, lai pamatotu aizsargāto interešu kaitējuma risku.

86 ECB uzskata, ka šis pamats ir jānoraida kā nepieņemams un, pakārtoti, kā nepamatots.

Tiesas vērtējums

87 Attiecībā uz šo pamatu ir jākonstatē, ka apelācijas sūdzības iesniedzēju argumenti par to, ka Vispārējā tiesa ir noraidījusi sevišķu sabiedrības interešu esamību, ir jau pirmajā instancē izvirzīto argumentu atkārtojums. Tādējādi ar viņu argumentiem apelācijas sūdzības iesniedzēji faktiski vēlas panākt Vispārējā tiesā iesniegtā prasības pieteikuma vienkāršu pārskatīšanu, kas nav Tiesas kompetencē (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2015. gada 9. septembris, *Lito Maieftiko Gynaikologiko kai Cheirourgiko Kentro*/Komisija, C-506/13 P, EU:C:2015:562, 62. un 63. punkts).

88 Attiecībā uz apelācijas sūdzības iesniedzēju argumentu, saskaņā ar kuru ECB bija jāpamato būtisks kaitējums lēmumu pieņemšanas procesam, tas ir balstīts uz kļūdainu premisu, jo Lēmuma 2004/258 4. panta 3. punkta pirmajā daļā paredzētā izņēmuma kontekstā šāds pierādījums nav nepieciešams, kā tas jau ir norādīts šī sprieduma 43. punktā. Kā izriet no šī punkta, apelācijas sūdzības iesniedzēju argumenti par būtiska kaitējuma lēmumu pieņemšanas procesam pierādīšanu ir neiedarbīgi.

89 Līdz ar to šis pamats ir jānoraida kā daļēji nepieņemams un daļēji neiedarbīgs.

90 No visiem iepriekš izklāstītajiem apsvērumiem izriet, ka nevar tikt atbalstīts neviens no apelācijas saudzības iesniedzēju savas apelācijas sūdzības pamatojumam izvirzītajiem pamatiem.

91 Tāpēc apelācijas sūdzība ir jānoraida pilnībā.

Par tiesāšanās izdevumiem

92 Saskaņā ar Tiesas Reglamenta 138. panta 1. punktu, kas piemērojams apelācijas tiesvedībā, pamatojoties uz šī reglamenta 184. panta 1. punktu, lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kam spriedums ir labvēlīgs. Tā kā ECB ir prasījusi piespriest apelācijas sūdzības iesniedzējiem atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un tā kā tiem spriedums ir nelabvēlīgs, jāpiespriež apelācijas sūdzības iesniedzējiem atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (pirmā palāta) nosprież:

1) Apelācijas sūdzību noraidīt.

2) *Fabio de Masi* un *Yanis Varoufakis* atlīdzina tiesāšanās izdevumus.

[Paraksti]